

Севрук В.Г., провідний науковий співробітник відділу організації науково- дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук; Павленко С.О., провідний науковий співробітник відділу організації науково- дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Міжнародні стандарти реформування національної муніципальної поліції в Україні, зокрема службовців поліції. Такими міжнародно-правовими документами є: загальна декларація прав людини, прийнята резолюцією Генеральної асамблеї ООН від 16.12.1966 р.; міжнародний пакт про цивільні і політичні права, прийнятий резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 16.12.1966 р. та підписаний Україною 19.10.1973 р., набрав чинності 23.03.1976 р.; конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки або покарання, прийнята резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1984 р., підписана Україною 26.01.1987 р., набрала чинності 26.06.1987 р.; мінімальні стандартні правила поведінки з ув'язненими, прийняті резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 31.07.1957 р.; стандартні мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з ув'язненими (Токійські правила), прийняті резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 14.12.1990 р.; головні принципи застосування сили і вогнепальної зброї посадовими особами для підтримання правопорядку, прийняті резолюцією на VIII Конгресі ООН про запобігання злочинності й поведження з правопорушниками від 7.09.1990 р. [1, с. 21].

Процес інтеграції міжнародних норм та застосування міжнародних стандартів, які регламентують діяльність поліції,

викликаний умовами часу, які зумовлюють необхідність прийняття ряду інших стандартів [2, с. 71].

Такими стандартами є загальні деонтологічні нормативи, норми і принципи, які дозволяють, зобов'язують, рекомендують і призначені для спеціалістів в галузі права незалежно від державних меж їх професійної діяльності з метою гуманізації суспільних відносин, укріплення законності і правопорядку в кожній країні світу [3, с. 366]. Зазначені деонтологічні нормативи, норми та принципи закріплюються в положеннях Резолюції № 690 Парламентської асамблеї Ради Європи “Декларація про поліцію” (Страсбург, 8 травня 1979 р.); “Віденській декларації про злочинність і правосуддя: відповіді на виклик ХХІ століття”.

Особливу увагу слід приділити міжнародно-правовим актам, які закріплюють стандарти діяльності правоохоронних органів. Зокрема, суттєві зміни у процесі підготовки поліцейських та організації їх діяльності відбулися після прийняття Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятого Генеральною Асамблеєю ООН у 1979 р. Як зазначено у ньому: «Служба суспільству включає в себе, зокрема, надання послуг та допомоги тим членам громади, які з особистих, економічних та соціальних чи інших причин надзвичайного характеру потребують термінової допомоги» [4].

Отже, можна стверджувати, що прийняті вище міжнародно-правові акти, Європейський кодекс поліцейської етики (2001 р.), а також міжнародне співробітництво, що розвивається у галузі впровадження норм і принципів поліцейської деонтології в практику діяльності поліції країн світового співтовариства засвідчують міжнародне визнання системи норм поведінки як загальноприйнятого нормативно-орієнтуючого соціального інституту [89, с.72].

Аналізуючи міжнародні та європейські документи, що стосуються діяльності поліції, можна говорити, що європейські стандарти діяльності правоохоронних органів - це основоположні принципи їх функціонування, спрямовані на забезпечення європейських цінностей в їх діяльності: верховенство права; прозорість діяльності та підзвітність суспільству; дотримання балансу між інтересами суспільства та інтересами окремого громадянина; захист свобод і основоположних прав людини та громадянина. Враховуючи

специфіку поліцейської діяльності, ці принципи стосуються в першу чергу застосування запобіжних заходів, які обмежують права громадян (затримання, арешт, обшук тощо), застосування сили та зброї; попередження тортур та іншого негуманного поводження; організації роботи з громадянами та підзвітності, оскільки поліція для населення є органом державної влади з обов'язками надання правоохоронних послуг [5, с. 283].

Насамкінець, хотілося б наголосити, що використання зарубіжного досвіду повинно співвідноситися із національною правовою системою, її специфікою та реаліями, а не являти собою захоплення звучними і зовні привабливими назвами тієї чи іншої структури.

Список використаних джерел

1. Бандурка О.М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Наук.-практ. посіб. - Х.: Основа, 2003. - 324 с.

2. Когут Я.М. Адміністративно-правове регулювання діяльності органів місцевої міліції: дис...канд.. юр. наук:

12.0. 07 / Ярослав Михайлович Когут. - Львів, 2008. — 264 с.

3. Бандурка О., Скакун О. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів // Міжнародна поліцейська енциклопедія. - К.: Концерн «Видавничий дім «Ін Юре», 2003. - Т. 1: Теоретико-методологічні та концептуальні засади поліцейського права та поліцейської деонтології. - 1232 с.

4. Кодекс поведення должностных лиц по поддержанию правопорядка: резолюция Генеральной Ассамблеи ООН от 17.12.1979 г. № 34/169.

5. Тріпник О.М. Досвід європейських країн у реформуванні органів внутрішніх справ України / О.М. Тріпник // Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України [Текст]: матеріали Всеукр. підсумк. наук.-практ. конф. Частина 1 (Київ, 12 берез. 2015 р.) - К: Нац. акад. внутр. справ. - 2015. - с. 283-285.

6. Волуйко О.М. Адміністративно-правові засади діяльності муніципальної міліції в Україні, поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю дис... канд. юр. наук: 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Олексій Миколайович Волуйко. - Дніпропетровськ, 2015. - 288 с.